vėliau. Tai rodo, kad šalia antvartinio pastato stovėjo daugiau statinių. Jų paskirtis bei planigrafija paaiškėtų tik nuodugnesnių tyrinėjimų metu.

Saulius SARCEVIČIUS

Investigations of Kelmė estate in 1999

In 1999, during the archaeological exploration in Kelmė estate, the cultural layer of 1,2-m dating back to the 17th-20th centuries was found. During the exploration the fragments of the fences and buildings of the estate were localised.

Jonas STANKUS

VEPRIŲ SENOVĖS GYVENVIETĖS–DVARVIETĖS TYRINĖJIMAI 1998 M.

1998 m. KVAD užsakymu pagal patvirtintą programą tirta Veprių senovės gyvenvietė–dvarvietė (AR 2102; Ukmergės r.). Tyrinėjimų tikslas – nustatyti gyvenvietės kultūrinį sluoksnį, jo intensyvumą, apimtį ir chronologiją.

Keli fragmentai iš istorijos. Veprių pilies griuvėsiai paminėti F. Pokrovskio darbe (žr. *Археологическая карта Ковенской губернии*, Вильно, 1899, c. 111) ir P. Tarasenkos darbe (Lietuvos archeologijos medžiaga, Kaunas, 1928, p. 259). Kaip XVI–XVII a. dvaro rūmų liekanas Veprius mini A. Tautavičius (žr. *LAA*, V., 1975, t. 3, p. 180).

Ar šioje teritorijoje būta ankstesnių laikų kultūrinio sluoksnio, neaišku, nes jo liekanų niekas nemini.

Tyrinėjimų metu ištirti 8 šurfai, 2×2 m kiekvienas. Iš viso 32 m² plotas. Tyrinėjimai vykdyti R, PR teritorijos dalyse, nes PV, V stovi gyventojų lengvos konstrukcijos šiltnamiai.

Tirtuose šurfuose, 25–75 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus (iš dalies armenyje, o gausiausiai – griuvenų sluoksnyje), rasta: raudonų plytų nuoskalų ir puspl yčių (šurfai Nr. 1, 4, 5, 6, 8), žiestų puodų kaklelių, šonų bei dugnų fragmentų (šurfai Nr. 3, 4, 5), plokštinių glazūruotų ir neglazūruotų koklių fragmentų (šurfai Nr. 3, 4, 5), molinių vazų fragmentų

Pav. 35. Neglazūruotas koklis–figūrėlė iš Veprių dvarvietės.
Fig. 35. Non-glazed tile – figure from the site of Vepriai estate.

(šurfai Nr. 4, 5, 6), tinko, kalkių skiedinio gabalų (šurfai 3, 5). Šurfe Nr. 5 rastas neglazūruotas koklis–figūrėlė (pav. 35). Šurfuose Nr. 2 ir 7 visiškai nieko nerasta.

Tyrinėjimai parodė, kad šioje teritorijoje yra stovėjęs gana didelis (pagal teritoriją, kurioje aptikti radiniai) raudonų plytų mūrinis pastatas. Sprendžiant iš surastų puošnių plokštinių koklių, gana stambių molinių vazų fragmentų, galima teigti, kad čia stovėjo puošnus pastatas ar rūmai. Deja, jo stovėjimo vietos nurodyti negalima, nes neaptikta pamatų liekanų. Vietiniai vyresnio amžiaus žmonės pasakojo, kad jų tėvai iš senelių ar prosenelių yra girdėję, jog čia stovėjusios lyg tai kunigaikščio kareivinės. Kada šis pastatas nugriautas, neaišku. Jį nugriovus, teritorija išlyginta, užpilta žemėmis – dirva sukultūrinta.

Sprendžiant pagal radinius: puošnius plokštinius koklius, puodų, vazų fragmentus, čia stovėjęs pastatas skiriamas XVI–XVII a.

Jonas STANKUS

Investigations of Vepriai ancient settlement – site of the estate in 1998

In the territory of Vepriai ancient settlement – site of the estate (Ukmergė district), LIH explored the area of 32 m^2. According to the finds such as fragments of flat tiles, pots and vases, the building which stood in the territory explored is dating back to the 16th - 17th century.

Arūnas STRAZDAS

DVARVIEČIŲ ŽVALGYMAI 1998 M.

1998 m. KPC žvalgė Kauno r. Riaubatonių (Lygainių), Smiltynų (Radikių), Virbaliūnų, Žėbiškių, Žvirgždės (Kvesų) ir Šakių r. Pakalniškių dvarvietes. Žėbiškių, Žvirgždės (Kvesų) ir Pakalniškių dvarvietėse atlikti nedidelės apimties žvalgomieji archeologiniai tyrinėjimai.

Riaubatonių (Lygainių) dvarvietė (Kauno r.). Yra Riaubatonių kaimo PV pakraštyje (buv. Lygainių k.), šalia Riaubatonių–Žėbiškių kelio (į PR nuo jo), Marmos sodybos PV dalyje, darže ir pievoje. Dvarvietės paviršiuje su metalo ieškikliu rastos 2 monetos (Rusijos 1855 m. kapeika ir 1889 m. 2 kapeikos), geležinis plaktukas ir žalvarinė stačiakampio formos 2,5×2 cm dydžio sagtis. Be metalinių dirbinių, rasti 2 dubeninių koklių pakraštėliai ir 2 plokštinių koklių fragmentai, dengti žalia glazūra. Aptikti radiniai datuojami XVIII–XIX a. Ateityje čia tikslinga atlikti žvalgomuosius archeologinius tyrinėjimus.

Smiltynų (Radikių) dvarvietė (Kauno r.). Yra 0,5 km į P nuo Staviškių upelio pralaidos, Kauno–Lapių kelyje, 0,5 km į V nuo šio upelio ir Neries santakos, 0,35 km į Š–ŠV nuo Neries dešiniojo kranto. Dvarvietė – tai beveik lygus, nežymiai žemėjantis PR kryptimi dirbamas laukas, kurį iš V riboja keliukas, einantis iš Kauno–Lapių kelio Neries upės link.

Dvarvietės paviršiuje iš viso surinkta 20 radinių (glazūruotų ir neglazūruotų puodų šukių, 2 plokštinių koklių fragmentai ir moneta – Prūsijos 182? m. 2 pfeningai), kuriuos galima datuoti XVII a. II puse – XIX a. I puse. Radiniai buvo paplitę apie 100×100 m dydžio plote.

Ateityje čia tikslinga atlikti žvalgomuosius archeologinius tyrinėjimus.

Virbaliūnų dvarvietės (Kauno r.). Šiuo metu sąlyginai galima išskirti 2 dvarvietes.

Pirmoji yra 1,5 km į ŠR nuo Nemuno dešiniojo kranto, 0,65 km į PV nuo Kauno–Jurbarko kelio ir 0,35 km į ŠV nuo Rupunionių kapinyno, vadinamo Kapukalniu, Sidabriniu kalnu (A 335), į ŠR nuo kaimo gatvės. Ši dvarvietė yra Algio ir Vyto Janušauskų pasodybiniame sklype.

Antroji dvarvietė yra 100–150 m į V nuo pirmosios, kitoje kaimo gatvės